

РЕШЕНИЕ

№ 39590

гр. София, 27.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в
публично заседание на 04.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **12081** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 84, ал. 3 във вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на М. Л. М. С., [дата на раждане] в [населено място], И., гражданин на И., тюркмен, неженен, мюсюлманин - сунит, ЛНЧ, настанен в ПМЗ – [населено място] към Регистрационно - приемателен център – С. на Държавната агенция за бежанци при Министерски съвет (РПЦ - ДАБ - МС) против Решение № 11695 от 11.11.2024 г. на председателя на ДАБ – МС, с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на оспорения административен акт. Застъпено е становище за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 14 от АПК и чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Твърди се, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на изложените в бежанската история релевантни обстоятелства относно наличието на основателни опасения от преследване, както и на реална заплаха за живота на жалбоподателя при връщането му в държавата по произход. В този аспект, се сочи, че съществено значение за спазване на нормативно уредения в чл. 33, т. 1 от Конвенцията за статута на бежанците (чл. 4, ал. 3 ЗУБ) принцип на забрана за връщане („non refoulement“) в държавата по произход, е обективното изясняване на актуалното към момента на постановяване на решението обществено и политическо положение, което се твърди да не е сторено в административното производство.

Поставен е акцент на заявените релевантни за бежанската история обстоятелства при проведеното интервю. Сочи се, че за постигане на целите на бежанското право - защита от бъдещо фактическо преследване, административният орган е бил длъжен да изясни доколко отношението на настоящото политическо и икономическо положение в И. не създава риск за живота и сигурността на жалбоподателя. Изложени са аргументи и за неправилно приложение на изискванията на чл. 9, ал. 1, т. 2 и т. 3 от ЗУБ. Твърди се, че представената справка от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС не дава възможност за обективен прочит на релевантни обстоятелства за личния бежански профил на жалбоподателя. От съда се иска да отмени оспореното решение и да върне преписката на административния орган, с оглед цялостното и всестранно анализиране на информацията, съдържаща се в представените доказателства и прякото ѝ отношение към предпоставките по чл. 9 от ЗУБ.

Жалбоподателят участва лично в проведеното съдебно заседание, подпомаган при упражняване на правото си на защита от назначения му преводач и от упълномощения процесуален представител – адв. Л. Д., САК. В личните си обяснения чужденецът заяви, че изпитва опасения за собствения си живот в И., въпреки че не живее там от 11 години. Сочи, че като офицер от правителствената армия баща му е пострадал при престрелка, в резултат на която е загубил зрението си. Случаят е станал основание цялото семейство да се премести в Турция където и понастоящем са останалите роднини на кандидата за закрила. Твърди, че е дошъл в България, за да получи закрила защото в Турция има много бежанци и въпреки притежаваните недвижими имоти, които ползват той и брат му, счита, че в България е по-добре да живее и да се грижи за баща си. Според жалбоподателя срокът на издадения му в Турция кимлик вече е изтекъл и той няма да има право да се върне и да остане там. Сочи, че след инцидента, при който е пострадал баща му цялото семейство са получавали заплахи от членове на Ислямска държава и от шиитски групировки, заради отправяни лично от него в социалните мрежи обиди и ругатни – „...по социалните мрежи аз ги обиждам и ги ругая. Те знаят кой съм и къде съм. Аз всеки път като гледам баща си и знам кой го е ослепил постоянно пиша против тях в социалните мрежи. На тяхната страница във Ф. аз ги обиждам и ги ругая, и получавам обратно такива заплахи.“ (л. 104). Моли съда да уважи молбата му за предоставяне на международна закрила на територията на РБългария.

Процесуалният му представител, адв. Д. е на становище, че жалбата като основателна следва да бъде уважена. Счита за недостатъчна информацията, съдържаща се и в допълнително представените от пълномощника на ответника актуални справки за политическото, икономическото и социалното положение в И. и в Турция, с оглед извършената преценка относно наличието на предпоставките за прилагане на ограничението по чл. 4, ал. 3 от ЗУБ. В представените писмени бележки (л. 107 – л. 108) е поставен акцент върху неизпълненото задължение по чл. 75, ал. 2 от ЗУБ за изясняване на всички относими факти, свързани с личното положение на жалбоподателя в държавата по произход и реалните рискове, с оглед продължаващите заплахи дори и при връщане в счетената за сигурна трета страна – Република Турция. Поддържат се и останалите аргументи, застъпени в жалбата, с които е мотивирано искането за връщане на преписката на административния орган.

Ответникът – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС), чрез процесуалния си представител – юриконсулт Х., оспорва жалбата. Застъпва становище за неоснователност и необоснованост на аргументите, с които се иска отмяна на оспореното решение. Счита, че жалбата следва да бъде отхвърлена.

Софийска градска прокуратура не е изразила становище по жалбата и не участва със свой представител в съдебното производство.

Настоящият съдебен състав на Административен съд - София град въз основа на приложените към делото доказателства и становището на страните, съобразно правомощията по чл. 168, ал. 1 във вр. чл. 146 от АПК, прие за установено от фактическа страна:

Административното производство е започнало по молба на М. Л. М. С. гражданин на И., заведена с вх. № ВР-13-1380 от 09.08.2024 г., рег. № УП – 16637 от 09.08.2024 г. по описа на ДАБ при МС (л. 76 и л. 77 - 78), подадена чрез Дирекция „Миграция“ при Министерство на вътрешните работи. Молбата съдържа искане за предоставяне на международна закрила на територията на Република България.

В деня на завеждане на молбата – 09.08.2024 г., в присъствие на преводач от арабски език, е съставен Регистрационен лист (л. 74 – л. 75) и е изготвена Евродак дактилоскопна карта (л. 67). На жалбоподателя са връчени Указания относно компетентния орган и реда за подаване на молба за закрила, процедурата, която ще се следва, правата и задълженията, които чуждите граждани имат на територията на РБългария. Предоставен му е и списък на организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут с приемни в ДАБ при МС (л. 62 – л. 63, л. 68 – л. 73).

Самоличността на жалбоподателя е удостоверена с декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, поради непредставяне на валидни документи, издадени в държавата по произход (л. 65). Чужденецът е декларирал съгласие за обработване на личните му данни за целите на производството по закрила, както и за събиране на официални данни от значение за производството по предоставяне на закрила от други органи и организации, включително и в страни, различни от страната му на произход (л. 62 – л. 61 и л. 63).

С Решение № РПЗТ – 57 от 09.08.2024 г. (л. 54 – л. 55) на председателя на ДАБ – МС кандидатът за закрила е настанен, на основание чл. 45в, ал. 1 вр. чл. 45б ал. 1, т. 3 от ЗУБ в помещение от затворен тип до отпадане на основанието или до окончателното приключване на производството по предоставяне на международна закрила. Решението е взето въз основа на представена информация от Държавна агенция «Национална сигурност» за наличие на сериозни основания да се счита, че кандидатът за закрила представлява заплахата за националната сигурност, което предпоставя изолирането му в помещение от затворен тип по време на производството по молбата за закрила.

На 09.08.2024 г. в присъствие на преводач от арабски език е проведено интервю с жалбоподателя М. Л. М. С., документирано с приложения към преписката Протокол (л. 57 – л. 61). Същият е заявил, че не разполага с никакви документи за самоличност издадени от държавата му по произход И., защото са останали в дома му когато е напуснал страната през 2014 г. Посочил е, че в края на 2104 г. заедно с останалите членове на семейството му – родителите му, тримата му братя и четирите сестри са напуснали [населено място], И. и са отишли в С. където са живели около година и половина в провинция И., а след това са отишли легално в Турция през 2017 г. Заявил е, че баща му е бил прострелян в периода 2014 г. – 2015 г., но не е посочил по-конкретен период. Уточнил е, че той е (баща му) е бил полковник в Полицията (жандармерията) и е отговарял за района на С. И.. Прострелян е от терористи от ДАЕШ в [населено място] след което е загубил зрението си. Най – напред се е лекувал в И., а след това, след като ДАЕШ са влезли в [населено място] през 2014 г. цялото семейство са избягали в С.. Кандидатът е посочил, че има издаден кимлик за пребиваване в Република Турция, издаден в А. и не е имал никакви проблеми при престоя си в Турция. Заявил е, че е нямало достатъчно възможности за работа, и затова той е решил да дойде в България, въпреки, че е посочил, че е бил преводач, който са ползвали в полицейските управления на А., за да превежда на арабски език, защото говори добре и турски език. Не е скрил и че е бил брокер на недвижими имоти и е имал регистрина фирма «И. Б.», както

и намерението си крайна дестинация на пътуването му да е Германия или Великобритания. По отношение на положението си в държавата си по произход, е заявил, че е бил малък, не се е занимавал с политика, лично не е имал проблеми в родния си [населено място] заради етническия си произход или заради изповядваната религия. Нещо повече, посочил е, че не е от силно религиозните привърженици на исляма. Отрекъл е да имал проблеми както с полицията, така и с официалните власти в И., да е бил задържан, съден и осъждан, включително да са му отправяни заплахи или спрямо него да е упражнявано насилие. Заявил е, че защитава баща си в социалните мрежи и изпитва страх от привържениците на Х., които в момента отговарят за сигурността в района на М..

В Становище рег. № М – 15929 от 02.10.2024 г. (л. 47) директора на Специализирана дирекция „М“ при Държавна агенция за бежанците е посочила, че ако кандидатът за закрила М. Л. М. С. отговаря на изискванията на ЗУБ, ДАНС не възразява да му бъде предоставена закрила на територията на Република България.

Към преписката са представени Справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС за актуалното политическо и икономическо положение в държавата по произход на кандидата за закрила – вх. № МД -03-35 от 30.10.2024 г. (л. 32 – л. 34) и в Република Турция (л. 35 – л. 39).

С писмено становище рег. № УП – 16637 от 07.11.2024 г. (л. 31) въз основа приложените документи към административната преписка, интервюиращият орган е направил предложение на кандидата за закрила М. Л. М. С. да се откаже предоставяне на хуманитарен статут и статут на бежанец.

С обжалваното Решение № 11 695 от 11.11.2024 г. (л. 20 – л. 30) председателят на ДАБ – МС е приел, че по отношение на жалбоподателя не са налице визираните основания в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, поради което е отказал да му предостави международна закрила в България. При постановяването му, административният орган се е позовал на официалната информация, отразена в Справките на дирекция «Международна дейност» за държавата по произход, а и за Република Турция, в която молителят е посочил, че е живял през последните 7 години, преди да подаде молбата за закрила.

В мотивите на оспореното решение е прието, че в изложените по време на интервюто релевантни за бежанската история фактически данни не се съдържат такива, от които може да се приеме, че жалбоподателят е напуснал държавата си по произход поради преследване заради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, изразяване на политическо мнение и/или убеждение. Поставен е акцент върху липсата на твърдения за отправяни заплахи към личността на търсещия закрила по нито една от посочените причини, включително и за опасения от преследване. Отразено е, че не са установени данни, а и не са изложени твърдения иракският гражданин да е бил преследван, включително и да са налице обективни данни за реален риск от бъдещи заплахи от значение за преценката относно наличието на основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Заявеното усещане за застрашеност, обосновано с твърдения, че отправя обиди и закани в социалните мрежи към представители на ДАЕШ и други въоръжени групировки като непотвърдени с доказателства са възприети за недостоверни. В този смисъл, е посочено, че в приложената справка от Дирекция „Международна дейност“ е отразено, че шиитските и сунитските араби и предимно сунитските кюрди са част от населението на И., като туркмените са третата по големина етническа група след арабите и кюрдите, и втората по големина в И. К.. В правителството на страната също са включени представители на различните етноси, поради което в настоящия казус липсват конкретни данни за евентуални неблагоприятни последици за кандидата за закрила при връщането му в държавата по произход.

Направен е извод за липса на обективни данни за предприети дискриминационни мерки, включително и за реални действия на преследване както от държавни органи, така и от организация/и, на която държавата не желае или не може да противодейства. Според административния орган, изложените причини от жалбоподателя, които са го мотивирали да напусне И., не са правнозначими за търсената международна закрила, доколкото въз основа на същите не могат да бъдат установени лични опасения. Прието е, че в конкретния бежански казус не може да се приложи принципът на съмнение в полза на кандидата, с оглед противоречията в бежанската история и изразената обща неудовлетвореност от положението в страната по произход. Непредставянето на официални документи, въз основа на които може да се провери достоверността на твърденията, заявени по време на интервюто, изключва възможността за подобна проверка. Под съмнение са поставени изложените твърдения за наличие на опасност и реален риск от застрашеност при завръщане в държавата по произход, като в този аспект са отчетени данните за изминалия значителен период от време от напускането на държавата по произход и настъпилата положителна промяна в средата на сигурност, включително и досежно социалното положение, макар и незадоволителното му общо ниво.

По отношение на основанията по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ административният орган е приел, че бежанската история не съдържа твърдения за наличие на реална опасност при връщане в държавата на произход, жалбоподателят да подлежи на наказание, свързано с лишаване от живот (смърт или екзекуция). В този аспект, са изложени съображения и за липса на обективни данни, въз основа на които може да се приеме, че М. Л. М. С. е напуснал И. поради реална опасност от тежки заплахи срещу живота и личността му, изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, както и да е бил обект на неправомерни посегателства или да е бил подложен на насилие. Прието е, че към момента положението в държавата по произход не дава основание да се приеме, че степента на несигурност е достигнала ниво на безогледно насилие с опасност от тежки посегателства, което да предпостави предоставянето на закрила на базата на общата ситуация в страната. Направен е извод, че жалбоподателят не е бил изложен, а и не съществува риск от тежки посегателства, по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Не са установени данни за добре обоснован страх от преследване, както и за заплахата за живота му, за да се приеме, че попада в уязвима група, поради което е отказано и предоставянето на хуманитарен статут.

С оглед данните за предоставения статут на територията на Република Турция и продължителния период на пребиваване – повече от 7 години, както и данни, че останалите членове на семейството му продължават да живеят в Турция и имат собствени домове, включително и работа, от която осигуряват доходите си в мотивите на оспореното решение е посочено, че не съществува обективна пречка кандидатът за закрила да се установи на територията на Република Турция, която отговаря на критериите по § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ за трета сигурна страна, в случай , че не желае да се върне в държавата си по произход.

Обжалваното решение е връчено на жалбоподателя в присъствието на преводач на 18.11.2024 г. (л. 30).

От процесуалния представител на ответника се представиха актуални към справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС за политическата и икономическата обстановка в И. (л. 88 - л. 91) и Турция (л. 56, л. 92 – л. 96), приобщени като доказателство по делото.

Описаните релевантни за правния спор факти не се оспорват от страните и позволяват да се направят следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима – депозирана е в предвидения в разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗУБ преклузивен срок (*Решението е връчено на жалбоподателя в присъствие на преводач на*

18.11.2024 г., а жалбата е заведена на 27.11.2024 г. - л. 7). Подадена е от лице с правен интерес от оспорването, срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност административен акт. Разгледана по същество – жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспореното Решение е постановено от компетентен административен орган – председател на ДАБ при МС, в кръга на нормативно определените му правомощия. Оспореното Решение е издадено в предвидената писмена форма, при спазване на процесуалните правила, обезпечаващи ефективното участие, включително и личното упражняване на правото на защита от жалбоподателя.

Въз основа на приобщените доказателства е установено по несъмнен начин, че жалбоподателят е информиран писмено на разбираем за него език (*арабски*) за реда, който ще се следва в производството по подадената молба за получаване на международна закрила, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (*чл. 58, ал. 8 от ЗУБ*). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е предоставена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си, като за целта му е бил осигурен преводач на заявления от него разбираем език. В приложения протокол, с който е документирано проведеното интервю, жалбоподателят с подписа си е удостоверил липсата на възражения и необходимостта от допълнения в съдържанието му.

В съответствие с изискването на чл. 73 от ЗУБ, молбата е разгледана индивидуално, а на кандидата за закрила е предоставена възможност да изложи свободно и добросъвестно всички свои доводи, без ограничения за представяне и на доказателства в подкрепа на твърденията.

Решението е постановено и в съответствие с материалния закон.

Разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ регламентира предпоставките (условията), при наличието на които на чужденец може да бъде предоставен статут на бежанец в Република България, а именно – да не може или да не желае да се ползва от закрилата на държавата си на произход, или да не желае да се завърне в нея, поради основателно опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или изразяване на политическо мнение и/или убеждение. Наличието и основателността на опасенията се преценяват въз основа на данните от бежанската история на кандидата.

Законосъобразен е изводът на административния орган, че изложените, по време на интервюто причини за напускане на държавата на произход не могат да бъдат свързани с нито едно от условията, визирани в разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Кандидатът за закрила не твърди да е бил обект на преследване от държавни органи, от партии или организации или недържавни субекти в страната си по произход. Отрекъл е както той, така и останалите членове от семейството му да са имали проблеми поради религията, която изповядват или заради етническата си принадлежност. Посочил е, че родителите му, братята и сестрите му продължават да живеят в Турция, като не е заявил в периода след преместването им там да са имали проблеми от какъвто и да е характер. По време на интервюто кандидатът не твърди да е бил заплашван или спрямо него да е упражнявана някаква форма на насилие нито в държавата по произход, нито в Република Турция, където е заявил, че е живял в продължение на повече от 7 години. Няма данни да е осъждан или да е преследван наказателно от официалните власти в държавата си по произход. Не е служил в армията и не е преминал военно обучение. Изложеното, дава основание на съда да приеме, че обосновано и законосъобразно административният орган е приел, че липсват законовите основания на жалбоподателя да бъде предоставен статут на бежанец.

Споделима е и преценката за липса и на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ предвижда, че за да бъде предоставен хуманитарен

статут на чужденец, освен че същият не следва да отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец, е необходимо да не може или да не желае да получи закрила от държавата си по произход заради опасения, че ще бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства като: смъртно наказание или екзекуция; изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; както и на тежки заплахи срещу живота или личността, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен конфликт.

В представената справка от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС, на която се е позовавал в мотивите на решението си административният орган, се съдържа информация, че областта, в която е живял със семейството си жалбоподателят не е територия на „въоръжен конфликт“. Въз основа на данните за устойчивост на икономиката, макар и на сравнително ниско ниво, е направен обоснован извод, че за жалбоподателя не съществува проблем да се върне и да продължи да живее в държавата си по произход. Направен е обективен анализ на представена от него информация по повод на подадената молба за закрила, въз основа на който е прието, че в конкретния случай няма добре обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата, доколкото твърденията за инцидента с баща му, станал повод за напускане на държавата от цялото семейство е с далечна давност.

Законосъобразно, преценявайки всички относими факти от бежанската история, административният орган е приел, че не са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си по произход, жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да се превърне в обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут.

Не могат да бъдат споделени съображенията в жалбата относно липсата на обективна и пълна преценка на всички обстоятелства от значение за положението в страната по произход, с което е обосновано искането за връщане на преписката със задължителни указания относно правилното приложение на материалния закон. Административният орган е спазил всички изисквания на закона, както при провеждане на административното производство, така и при постановяване на административния акт, предмет на съдебен контрол в настоящото производство. Административният орган е обосновал решението си след задълбочено и всестранно установяване на релевантните факти, преценявайки, че по отношение на жалбоподателя не е налице нито опасност за живота и свободата, нито опасност от преследване поради националност, раса, религия, принадлежност към определена социална група или политическо мнение, нито реална опасност от тежко посегателство като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание. Спазени са и изискванията, обезпечаващи правото на лично участие и на защита, въпреки че жалбоподателят не се е възползвал от възможността да представи доказателства в подкрепа на заявеното при интервюто. Разгледани са и основанията и възможностите за установяване на жалбоподателя в трета сигурна страна – Република Турция където от 2017 г. продължават да живеят всички останали членове на семейството на кандидата за закрила. Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав да приеме, че обжалваното решение съответства на изискванията за законосъобразност, поради което жалбата като неоснователна и недоказана следва да бъде отхвърлена.

От процесуалния представител на ответника не е заявена претенция за разноски, поради което съдът не дължи произнасяне по този въпрос. Направените разноски за възнаграждение на участвалия в съдебното заседание преводач от арабски език, в размер на 90,00 лева остават за сметка на бюджета на Съдебната власт, съгласно разпоредбата на чл. 92 от ЗУБ.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. последно от АПК Административен съд - София – град, Първо отделение, 26-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Л. М. С., [дата на раждане] в [населено място], И., гражданин на И., тюркмен, неженен, мюсюлманин - сунит, ЛНЧ против Решение № 11695 от 11.11.2024 г. на председателя на ДАБ – МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението на страните.

СЪДИЯ: